

НАСТАВНИ ПРОГРАМ ЗА НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ		
ВАСПИТНИ РАД У ОДЈЕЉЕЊСКОЈ ЗАЈЕДНИЦИ		
РАЗРЕД	СЕДМИЧНИ БРОЈ ЧАСОВА	ГОДИШЊИ БРОЈ ЧАСОВА
ЧЕТВРТИ	1	36
ОПШТИ ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА		
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Цјеловит развој ученичких потенцијала кроз унапређивање и учвршћивање социјалних вјештина и способности адаптивног и позитивног понашања. ✓ Развијање сигурности и самосвјесности у успостављању конструктивних интерперсоналних односа са вршњацима и одраслима. ✓ Усвајање нових знања, искустава и информација која ће ученицима омогућити потпуније, активније и равноправније укључивање у живот њихове друштвене средине и школе. 		
ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА		
<ul style="list-style-type: none"> - Упознавање ученика са дужностима, обавезама и одговорностима као и правилима васпитно-образовног рада и живота у школи, те могућим начинима учешћа у функционисању школе. - Усвајање основних елемената међусобног поштовања и коректног понашања. - Упознавање културе и традиције свог и других народа. - Развијање свијести о важности поштовања темељних породичних вриједности. - Промовисање и усвајање знања о правима и одговорностима дјете. - Развијање способности разумијевања основних демократских принципа: ауторитета, права, обавеза и одговорности. - Развијање способности препознавања, разумијевања властитих емоција и њиховог прикладног изражавања у различитим социјалним ситуацијама. - Упознавање ученика са појмовима потреба, комуникација и конфликт, те са ненасилним начинима и стиловима рјешавања конфликта. - Развијање еколошке свијести код ученика, те потребе за очувањем личног здравља и околине. - Афирмисање здравих навика и стилова живота. - Подстицање ученика на кориштење различитих метода учења у савладавању наставних садржаја. - Изграђивање ученичких ставова, моралних норми и радно-акционих компетенција. 		
САДРЖАЈИ ПРОГРАМА		
Ред. бр.	Теме	Оквирни број часова
1.	Организација одјељењског колектива	1
2.	Култура понашања и наша традиција	7
3.	Дјечија права и обавезе	2
4.	Демократија у учионици	4
5.	Животне вриједности	8
6.	Чувари здравља и природе	4
7.	Учење	6
8.	Слободне теме/ Теме по избору	4

ИСХОДИ УЧЕЊА И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ

Наставна тема 1: Организација одјељењског колектива (1 час)

Посебан циљ:

Упознавање ученика са дужностима, обвезама, одговорностима и начинима активног учешћа у раду одјељења и школе.

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ

- Ученик:
- учествује у избору одјељењског руководства и утврђивању правила;
 - наводи/објашњава основне дужности ученика у школи;

САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ

- Одјељењско руководство (избор).
- Утврђивање правила за наше одјељење (израда панoa)

Наставна тема 2: Култура понашања и наша традиција (7 часова)

Посебни циљеви:

Усвајање основних елемената међусобног поштовања и коректног понашања.

Упознавање културе и традиције свог и других народа.

Развијање свијести о важности поштовања темељних породичних вриједности.

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ

- Ученик:
- разликује/ наводи начине коректног и некоректног понашања;
 - објашњава елементе исказивања поштовања (обраћање старијима, поздрављање)
 - разумије и примјењује правилно понашање у школи;
 - поздравља се са вршњацима и одраслима на културан начин;
 - разликује оно што жели од онога што му стварно треба;
 - показује примјер компромиса међу друговима;
 - препознаје/наводи значајне празнике свога народа и других народа
 - набраја своје улоге и улоге осталих чланова у породици;
 - препозна/наводи примјере добре комуникације родитеља и дјеце;
 - наводи неколико предности живота у вишечланим породицама;

САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ

- Елементи поштовања међусобног и коректног понашања (кретање, јачина говора, поздрављање).
- Обраћање старијима
- „Жеље и потребе“.
- Шта је компромис?
- Како обиљежавамо празнике?
- Моја улога у породици; однос родитеља и дјеце.
- Важност вишечланих породица у заједници (предности и значај).
- Планирање и организација хуманитарних и добровољних акција.
- -Реализација хуманитарне акције (нпр. помоћ вишечланим породицама).

Наставна тема 3: Дјечија права и обавезе (2 часа)

Посебни циљ:

- Промовисање и усвајање знања о правима и одговорностима дјеце.

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - наводи примјер дјечијих права и одговорности које из њих проистичу; - препознаје/објасни важност неугрожавања права других; - учествује у планирању и реализацији активности за обиљежавање Дјечије недјеље; 	<ul style="list-style-type: none"> • Дјечија права -учимо о нашим правима (Конвенција о правима дјетета). • Дјечија недјеља (садржаји/активности обиљежавања)
Наставна тема 4 : Демократија у учионици (4 часа)	
<p>Посебни циљ: Развијање способности разумијевања основних демократских принципа: ауторитета, права, обавеза и одговорности</p>	
ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - разликује примјере одговорног и недоговорног понашања; - наводи/ објашњава негативне посљедице недоговорног понашања за појединца или заједницу; - препознаје ауторитете у свом окружењу и наводи неке особине које их карактеришу; - разликује примјере праведног одлучивања и понашања; - користи појам правде у одговарајућем контексту; 	<ul style="list-style-type: none"> • Одговорност – зашто је важно бити одговоран? • Како недостатак одговорности утиче на наш живот и заједницу? • Ауторитет – Како стичемо ауторитет и када га користимо? • Важност поштовања ауторитета. • Правда - значај и праведно поступање у учионици .
Наставна тема 5 : Животне вриједности (8 часова)	
<p>Посебни циљ: Развијање способности препознавања, разумијевања властитих емоција и њиховог прикладног изражавања у различитим социјалним ситуацијама. Упознавање ученика са појмовима потреба, комуникација и конфликт, те са ненасилним начинима и стиловима рјешавања конфликта.</p>	
ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - наводи / описује једну своју особину коју највише воли; - разликује себе и друге по истакнутим особинама; - наводи позитивне особине својих другова из разреда: - наводи неколико ситуација које могу да доведу до сукоба или конфликта; - препознаје/именује осјећања себе и 	<ul style="list-style-type: none"> • „Шта волим код себе“? • Развијање позитивне слике о себи „Игром до себе“. • Емоционално описмењавање: „Зашто неће са мном да се друже“. • Комуникација и емпатија: „Коцка за емпатију“. • Зашто долази до сукоба и конфликта, врсте конфликта? • Свађа: „Како се осјећамо када се свађамо“.

<p>других у ситуацијама неприхватљивог односа између вршњака;</p> <ul style="list-style-type: none"> - контролише своје понашање и негативне емоције; - наводи примјере неприхватљивог понашања у школи; - објасни важност/значај кодекса понашања у заједници и школи 	<ul style="list-style-type: none"> • Кодекс понашања (Кодекс понашања у заједници и школи).
---	--

Наставна тема 6: Чувари здравља и природе (4 часа)

Посебни циљ:

Развијање еколошке свијести код ученика, те потребе за очувањем личног здравља и околине. Афирмисање здравих навика и стилова живота.

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - разумије значај одмора и сна за правилан физички и психички развој; - појашњава значај одржавања хигијене одјеће и обуће; - правилно одржава личну хигијену; - објасни важност личне хигијене и животног простора; - објасни значај правилне исхране и одржавања хигијене намирница; - разумије значај заштите животне средине; - научи на који начин може дати свој лични допринос очувању животне средине. 	<ul style="list-style-type: none"> • Правилан дневни ритам – значај одмора и сна. • Хигијена одјеће и обуће. • Како се купамо • Хигијена исхране. • Заштита животне средине (хигијена ваздуха, земљишта и воде, еколошке активности).

Наставна тема 7 : Учење (6 часова)

Посебни циљеви:

- Подстицање ученика на кориштење различитих метода учења у савладавању наставних садржаја.

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - разликује распоред часова по данима; - на наставу доноси материјале у складу са распоредом часова; - препознаје/наводи како се може учити кроз игру; - прихвата да оцјена није „огледало" личности појединца; - препознаје / наводи ометаче/ дистракторе пажње приликом учења; - разликује ситуације и утицаје које могу негативно утицати на процес учења; 	<ul style="list-style-type: none"> • Распоред часова и организовање учења • Домаће задаће и школски прибор. • Планирање учења (у складу са могућностима). • Игра и учење. • Да ли треба да учим за знање или да учим за оцјену? • Пажња (дистрактори/ • Борба против негативних утицаја (љенчарење, кампањско учење). • Усклађеност школских и других обавеза

- разликује вријеме за учење и активности у слободно вријеме;	са слободним временом
Наставна тема 8 : Теме по избору/ слободне теме (4 часа)	
Посебни циљ: Изграђивање ученичких ставова, моралних норми и радно-акционих компетенција.	
ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - препознаје/наводи значајне догађаје у школи, породици, заједници; - учествује у активностима обиљежавања значајних датума у школи и заједници; - препознаје/ наводи ситуације и појаве које могу бити опасне; - учи како се понашати и коме се треба обратити у опасним ситуацијама 	<ul style="list-style-type: none"> • Активности везане за обиљежавање важних догађаја у школи. • Активности везане за обиљежавање важних догађаја у заједници. • Опасне ситуације и појаве (пожар, поплава, земљотрес, пандемија). • Како се заштити и коме се обратити у опасним ситуацијама.
КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ НАСТАВНИМ ПРЕДМЕТИМА	
Наставни програм за васпитни рад у одјељењској заједници у четвртном разреду у корелацији је са одређеним темама (исходима и садржајима) наставних предмета: Српски језик, Природа и друштво, Ликовна култура, Музичка култура, Дигитални свијет и Физичко и здравствено васпитање.	
НАПОМЕНЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРОГРАМА	
<p>Програм васпитног рада у одјељењској заједници за ученике са лакшим оштећењем интелектуалног функционисања у четвртном разреду тематски је усклађен са редовним наставним планом ВРОЗ-а, који обухвата четири наставне области: Култура живљења, Дјечија права и одговорности, Здрави стилови живота и Теме по избору/Слободне теме.</p> <p>Предложене Слободне теме су само приједлог/оквир, што значи да одјељењски старјешина може у оквиру ове области да бира и реализује друге садржаје за које процијени да су неопходни за реализацију, а у складу са потребама ученика из одјељења.</p> <p>Наставне теме, садржаји и појмови се надовезују на оне из претходна три разреда али се очекивани исходи усложњавају, знања проширују и продубљују по принципу концентричних кругова.</p> <p>У оквиру сваке од ових области програмом су понуђене теме и програмски садржаји које ће одјељењски старјешина користити оквирно, уз уважавање индивидуалних карактеристика и могућности ученика са лакшим оштећењем интелектуалног функционисања, те њихових породичних прилика.</p> <p>Уколико је настава на овом узрасту организована као разредно предметна учитељ који је и одјељењски старјешина је у обавези да упозна наставнике који имају часове у одјељењу са специфичностима сваког ученика што олакшати планирање и реализацију програмских садржаја.</p> <p>Иако садржаји овог програма (теме и појмови), прате садржаје програма за ученике типичног развоја, присутна је значајна разлика у циљевима и исходима учења. Циљеви и исходи учења су дефинисани у складу са карактеристикама и специфичностима ученика са лакшим оштећењем интелектуалног функционисања.</p> <p>Исходи учења су конкретизовани и изражени у терминима дјечијег понашања. Они представљају све оно што ученик зна, умије и може да уради, или ће моћи да уради и које вриједности и ставове усваја. Остварење дефинисаних исхода учења могуће је и кориштењем других садржаја по избору</p>	

одјелењског старјешине или ученика. Подразумијева се крајње флексибилан приступ који даје могућност измјене редосљеда реализације предложених тема, понуђеног броја часова и различитих модела рада.

Препоручује се кориштење модела интерактивне наставе, те радионичког начина рада који ће наставу учинити занимљивијом, динамичнијом и допринијети позитивној атмосфери одјелења.

Обзиром на узраст ученика, пожељно је кориштење разноликог дидактичког материјала, игровних активности и сталног подстицања и охрабривање ученика на укључивање у рад.

Садржаје учења треба повезивати са свакодневним животом ради успјешније социјализације и трајности знања ученика.

Због развојних специфичности ученика са лакшим оштећењем интелектуалног функционисања, дио ученика ће предвиђене исходе моћи остварити само уз већу или мању помоћ наставника и /или других ученика из одјелења. Васпитна улога одјелењског старјешине је да усмјерава ученике на разумијевање различитости, помагање и сарадњу, чиме ће значајно допринијети стварању одјелењске заједнице као колектива у којем ће се сви ученици осјећати прихваћено.

Наставни програм ВРОЗ-а реализује се током 36 наставних седмица, по правилу са по једним часом седмично.

У посебним ситуацијама, а када је потребно више времена за реализацију одређених садржаја, те када је планирана реализација изван учioniчког простора могуће је кориштење тзв. двочаса/блок часа, што се посебно планира и евидентира.